

обавештавају да је месечна накнада повећана на основу општих услова пословања из уговора, написаних ситним словима. Када одлучите да откажете уговор из компаније вас обавештавају да вас уговор обавезује да платите све месечне накнаде за преостали период.

Ова клаузула је неправична, јер омогућава предузећу да једнострано промени цене, а обавезује потрошача за цели уговорени период.

Важно!

Што се тиче потрошача, веома је важно да пре сваког потписивања уговора добро протумачите све одредбе од којих је уговор сачињен (боље спречити него лечити), а ако то нисте у могућности сами да урадите, што је најчешћи случај, онда морате контактирати стручно лице, организацију потрошача или адвоката. Уколико ипак закључите уговор који садржи неправичне уговорне одредбе које је касније трговац користио на вашу штету а ви нисте свесно пристали на њих, потребно је знати да постоји законска могућност покретања поступка ради забране неправичних уговорних одредаба у потрошачким уговорима.

Потрошач чије је право или интерес повређен може да поднесе захтев за покретање поступка ради забране неправичних уговорних одредаба у потрошачким уговорима. Захтев може да поднесе и организација потрошача због повреде колективних интереса потрошача.

АКТИВНИ ПОТРОШАЧИ

информисање, образовање, саветовање
и помоћ потрошачима у решавању
проблема потрошача

ЛЕСКОВАЦ 16000

Градска организација потрошача Лесковац
Војводе Мишића 22
тел. (016) 256-859
моб.тел. 063 858 02 05
e-mail: aktivnipotrosaci@gmail.com

НИШ 18000

Центар за заштиту потрошача „Форум“
Генерала Боже Јанковића 9/III
тел. (018) 525-040
моб.тел. 064 11 97 301
e-mail: forumsavetovaliste@open.telekom.rs

БЕОГРАД 11000

Покрет за заштиту потрошача Србије
Савска 9/III
тел. (011) 76-21-338, 76-16-338
e-mail: pokretp@infosky.net

ЈАГОДИНА 35000

Организација потрошача Србије
Максима Горког 5
моб.тел. 069 234 34 00, 064 653 24 31
e-mail: office@japotrosac.org.rs

НОВИ САД 21000

Асоцијација потрошача Србије (АПОС)
Змај Јовина 26
тел. (021) 66-22-895, 44-74-88
e-mail: savetovaliste@apos.org.rs

www.aktivnipotrosaci.info

Садржај овог лифлета је искључива одговорност издавача
и не одражава ставове и мишљење Европске уније.

НЕПРАВИЧНЕ УГОВОРНЕ ОДРЕДБЕ

Делегација Европске уније у Републици Србији
у оквиру пројекта „Подршка цивилном друштву“
који финансира Европска унија

НЕПРАВИЧНЕ УГОВОРНЕ ОДРЕДБЕ

Закон о заштити потрошача јасно дефинише **неправичне уговорне одредбе**. То су све оне одредбе које регулишу однос трговца и потрошача, а које су углавном унапред припремљене. Свако од нас се небројено пута сусретао са услугама банака, интернет услугама, услугама мобилних оператора и слично. Унапред формулисане уговорне одредбе су, по правилу, дуге и сложене, тако да су мале шансе да ће их просечан потрошач брзо прочитати и лако разумети. Ипак, потрошач пристаје на њих, иако их добро не разуме, свестан да у њима не може ништа да измени. Ситуација у којој се налази потрошач омогућава трговцу да искористи све нејасне и неразумљиве уговорне одредбе да би кроз њих наметнуо потрошачу неке додатне обавезе или олакшао себи (не)извршење сопствених обавеза. Потрошачима у пракси највећу опасност стварају уговорне одредбе које су неправичне.

По дефиницији: неправична уговорна одредба је одредба која ствара значајну несразмеру у обавезама уговорних страна на штету потрошача; оптерећује потрошача без оправданог разлога или се због ње извршење уговора знатно разликује од онога што је потрошач очекивао; која није изражена једноставним и јасним језиком или није била доступна потрошачу пре закључења уговора.

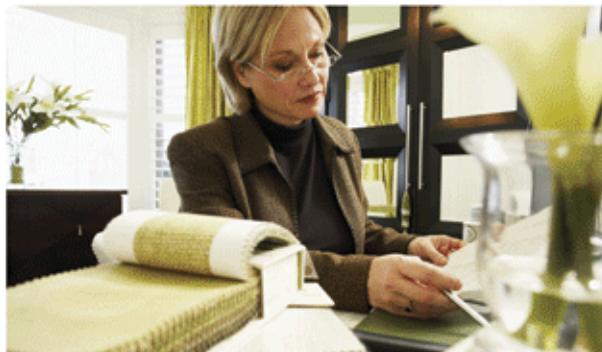
„Купили сте карту за концерт популарне групе. Концерт је отказан, организатори су одбили да врате новац и предлажу вам карту за концерт друге групе, коју ви не желите. На карти је било написано да немате право на повраћај новца у случају отказивања концерта.”

Ко може да ми помогне да разјасним да ли је таква клаузула неправична? Каква су моја права у таквом случају? Шта да урадим, ако сам склопио уговор са неправичном клаузулом?

Клаузуле у уговорима између трговаца и вас као потрошача, које вас стављају у неповољан положај и нарушавају ваше интересе, **забрањене** су законом. Оне су неважеће и зато вас не обавезују. У случају спора у вези са нефер клаузулама у уговору, суд може донети одлуку којом се таква клаузула проглашава ништавом.

Важно!

Ово правило не важи ако сте појединачно преговарали и сагласили сте се са одређеном клаузулом у уговору. Међутим, имајте на уму да правило важи за све врсте трансакција, чак и ако имате писмени уговор, купили сте нешто у продавници или, као у поменутом случају, карте за концерт. Нису сви уговори између вас као потрошача и трговаца закључени у форми документа који ви потписујете. Прочитајте текст с малим словима на полеђини или на дну листа и обратите пажњу на неправичне услове у документима као што су карте за представе, туристичке брошуре, налепнице на производима и слично.

Шта урадити ако мислите да уговор садржи неправичне услове?

Прво прочитајте пажљиво уговор пре његовог потписивања. Ако имате сумње или не разумете нешто, тражите објашњење. Ако објашњење трговца није довољно, не оклевајте да потражите савет од организације потрошача. У случају да сматрате да су одредбе уговора неправичне, можете се директно обратити Центру за заштиту потрошача, како би заједно утицали на трговца да се оне промене или искључе из уговора. Можете покушати да самостално преговарате о неправичним одредбама са трговцем.

Важно!

Одмах предузмите кораке, када откријете неправичне одредбе у уговору.

Запамтите!

Неправични уговори се срећу понекад у општим условима пословања код уговора мобилних оператора, даваоца услуга (струја, вода и грејање), туристичких агенција и других.

Примери за неправичне уговоре

Закључили сте двогодишњи уговор за одржавање лифта у стамбеној згради уз месечну накнаду од 100 динара. Два месеца касније, предузеће удвостручује своју месечну претплату, наводећи уговорну клаузулу да може да повећа цене једнострано и без објашњења. Ова клаузула је неправична, јер омогућава добављачу да изврши поскупљење, а потрошачу не дозвољава да се повуче из уговора.

Потписали сте двогодишњи уговор са телефонском компанијом, јер нуди више повољних разговора за фиксну месечну накнаду. Неколико месеци касније вас